

Varsinais-Suomen Ely-keskus
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Viite VARELY/142/2024

Aihe Kokemäki, Harjavalta, Takajärven tuulivoimahanke, YVA-selostus

Varsinais-Suomen Ely-keskus on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa Takajärven Tuulivoima Oy:n Takajärven tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Hankkeesta vastaava Takajärven Tuulivoima Oy, suunnittelee 8–11 tuulivoimalan hanketta Kokemäen Takajärven alueelle. Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle rakennettaisiin tarvittavat rakennus- ja huoltotiet sekä liitynnät alueen sähköverkkoon. Hankkeesta toteutetaan ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain ja asetuksen mukainen ympäristövaikutusten arviointi (YVA). Samanaikaisesti arvioinnin kanssa laaditaan tuulivoima-alueen osayleiskaavaa. YVA-selostus ja kaavaluonnos laaditaan erillisinä dokumentteina.

Hankealue sijoittuu noin 8 kilometriä Kokemäen keskustasta pohjoiseen ja on laajuudeltaan noin 1260 hehtaaria. Hankealueen pohjoispuolella lähimmillään noin 1,1 kilometrin etäisyydellä sijaitsee Sääksjärvi, koillisessa noin 1 kilometrin etäisyydellä hankealueesta sijaitsee Kulkkilan kylä, kaakkoispuolella noin 3,5 kilometrin etäisyydellä on Kauvatsan kylä ja etelässä noin 1,5 kilometrin päässä Säpilän kylä.

Hankealueen pohjoisosaan rajautuvat itä-länsisuuntaiset Fingridin 400 kV:n Ulvila–Kangasala ja 110 kV:n Harjavalta–Melo voimajohtolinjat. Lisäksi hankealueen poikki kulkevat luoteis-kaakko-suunnassa Fingridin 400 kV:n Ulvila–Huittinen voimajohtolinja sekä 110 kV:n Ulvila–Äetsä voimajohtolinja.

Selostuksen mukaan hankealue on pääosin metsätalouskäytössä. Hankealueella ei ole pysyvää asutusta eikä loma-asutusta. Alueen pohjoisosassa sijaitsee kaksi talousrakennusta (metsästysmaja ja varasto), joiden lisäksi maastotietokannan aineistojen mukaan alueen itäpuolella yksi muu rakennus (lato) ja etelässä yksi muu rakennus (piilopirtti tai vastaava). Lisäksi hankealueen keskiosissa sijaitsee yksi pieni jalasmökki. Alueen ympäristössä on hajanaista maaseutuasutusta ja loma-asutusta. Satakunnan Museo ei ole edellyttänyt rakennuskannan inventointia (lausunto 28.5.2024).

Hankkeesta on laadittu kolme vaihtoehtoa:

Vaihtoehto 0 (VE0) Kokemäen Takajärven alueelle suunniteltua tuulivoima-aluetta ei toteuteta.

Vaihtoehto 1 (VE1) Kokemäen Takajärven alueelle rakennettaisiin enintään 11 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden yksikköteho on 7–10 MW ja kokonaiskorkeus 300 metriä. Vaihtoehdossa VE1 alueelle on sijoitettu enimmäismäärä tuulivoimaloita huomioiden aluetta ympäröivä asutus. Voimalalle 10 suunnitellaan kahta vaihtoehtoista reittivaihtoehtoa. Reittivaihtoehto 1 kulkee hankealueen rajaa itään Suonpään metsätien ja Änkänsuon metsätien välisellä alueella. Reittivaihtoehto 2 jatkaa uudella tielinjalla voimalalta 6 kohti voimalaa 10.

Vaihtoehto 2 (VE2) Kokemäen Takajärven alueelle rakennettaisiin enintään 8 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden yksikköteho on 7–10 MW ja kokonaiskorkeus 300 metriä. Vaihtoehdossa VE2 on osin pyritty huomioimaan alueen luontoarvoja. Voimalalle 19 suunnitellaan kahta vaihtoehtoista reittivaihtoehtoa kuten hankevaihtoehdossa VE1. Reittivaihtoehto 1 kulkee hankealueen rajaa itään Suonpään metsätien ja Änkänsuon metsätien välisellä alueella. Reittivaihtoehdossa 2 jatketaan uudella tielinjalla voimalalta 18 kohti voimalaa 19.

Satakunnan Museo on lausunut Takajärven ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 28.5.2024.

Satakunnan Museon kannanotto

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueella on toteutettu arkeologinen inventointi syksyllä 2023 (Kokemäki ja Harjavalta, Takajärven tuulivoimapuiston hankealueen ja sähkönsiirtolinjan arkeologinen inventointi 2023, Mikroliitti Oy/Antti Bilund). Inventointiraportti on toimitettu Satakunnan Museoon keväällä 2024. Museon näkemyksen mukaan inventointi on riittävä ja raportti asianmukaisesti laadittu.

Aivan suunnittelualueen koillisrajalta paikallistettiin muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäänös, Ristikallion historiallinen, mahdollisesti jo keskiaikainen, rajamerkki (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000051754>). Hankkeella ja sen eri vaihtoehdoilla ei ole vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Satakunnan Museo pitää hyvänä, että museon lausunnossaan esiin nostama tarve havainnekuvista on huomioitu. Havainnekuvat vaihtoehtoilla 1 ja 2 ovat hyvin laaditut ja osoittavat erityisesti maaseudun maiseman muuttuvan teolliseksi tuulivoimalapuiston myötä.

YVA-selostuksessa on myös tuotu asianmukaisesti esiin vaihtoehtojen 0,1 ja 2 vaikutus ympäristöönsä. Vaikutusten arvioinnin osalta vaihtoehdolla 1 ja 2 ei ole keskenään eroa vaikutukseen lähiympäristöön, vaan molemmissa vaikutusten on arvioitu olevan *enintään suuria* tai *enintään kohtalaisia*. Vaihtoehtossa 0, eli jossa tuulivoimalapuistoa ei toteuteta, ei ole vaikutusta ympäristöön.

Koska vaihtoehtojen 1 ja 2 vaikutukset ympäristöönsä ovat melko mittavat, Satakunnan Museo näkee, että koska hankkeen sovittaminen arvokkaaseen ympäristöön on haastavaa ilman mittavia vaikutuksia, on vaihtoehtoista VE0 maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön kannalta paras.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Sanna Kuusikari

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen Ely-keskus/kirjaamo, Johanna Rinne
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo
Kokemäen kaupunki/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä